

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
határozata

Az ügy száma: Köf.5007/2016/3.

A tanács tagja: Dr. Kozma György a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó bíró

Az indítványozó: Gyöngyösi Járásbíróság
(3200 Gyöngyös, Kossuth út 44.)

Az érintett önkormányzat: Gyöngyös Város Önkormányzata
(Gyöngyös, Fő tér 13.)

Az ügy tárgya: parkolójegy utólagos bemutatása

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Gyöngyös Város Képviselő-testületének a parkolásról szóló 4/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet 1. § (3) bekezdés b) pontjának „az ellenőrzés napjától számított 5 naptári napon belül” szövegrésze törvényellenes, ezért azt megsemmisíti
- megállapítja, hogy Gyöngyös Város Képviselő-testületének a parkolásról szóló 4/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet 1. § (3) bekezdés b) pontja az alábbi szöveggel marad hatályban: „Jegykiadó automatával üzemeltetett várakozási területen, amennyiben a gépjármű üzemben tartója az ellenőrzés időpontjában érvényesített parkolójeggyel rendelkezett, de azt nem jelen rendelet előírásai alapján helyezte el, vagy a parkolójegy érvényességének kezdő időpontja és az ellenőrzés időpontja között nem telt el 5 percnél hosszabb idő, a szolgáltató ügyfélszolgálati irodájában a parkolójegy bemutatható. Amennyiben a bemutatott parkolójegy jelen bekezdésben foglaltaknak megfelel, a szolgáltató a várakozási díj és pótdíj-tartozást törli a nyilvántartásból.”
- megállapítja, hogy Gyöngyös Város Képviselő-testületének a parkolásról szóló 4/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet 1. § (3) bekezdés b) pontjának „az ellenőrzés napjától számított 5 naptári napon belül” szövegrésze nem alkalmazható a Gyöngyösi Járásbíróság előtt lévő 3.P.20.388/2015. számú ügyben, és valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] A Gyöngyösi Járásbíróság előtt 3.P.20.388/2015. számon az alperes ellen parkolási díj és pótdíj megfizetése iránti per van folyamatban, miután az alperes a fizetési meghagyással szemben ellenmondással élt. Az iratokból megállapítható tényállás szerint az alperes a tulajdonát képező gépjárművel 2014. november 17-én 9 óra 57 perckor a gyöngyösi Katona József utcában parkolt. A gépjármű szélvédője mögött érvényes parkolójegy nem volt

kitéve. A Városgondozási Zrt. (felperes) parkoló őrei észlelték a jogosulatlan parkolást, a gépjárműről fényképet készítettek, majd a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15/C. § (2) bekezdés alapján pótdíj kiszabásáról szóló értesítést hagytak a gépjármű szélvédőlapján.

[2] Az alperes állítása szerint miután a gépjárművével leparkolt, a közeli jegykiadó automatához ment parkolójegyet vásárolni. Néhány perc múlva visszaért, de már ott volt a szélvédőn a pótdíjfizetési felszólítás. A közelben tartózkodó parkoló öröknek a jegyet bemutatta, azonban a kiszabott pótdíjat nem érvénytelenítették, további ügyintézészt ajánlottak az ügyfélszolgálati irodán. Az alperes a parkolójegyet nem mutatta be utólag a felperes irodájában, hanem azt – állítása szerint – pár nap múlva postán megküldte. A felperes ezt öt napon belül nem kapta meg, az alperes öt napon túl előterjesztett bizonyítékait (az adott időpontra érvényes parkolójegyet) nem fogadta el. A fizetési meghagyás elleni ellentmondásban az alperes közölte, hogy a parkolójegyet 2014. november 17-én 9 óra 57 perckor vásárolta, a parkolójegy másolatát mellékte, az jelenleg is az ügy iratai között szerepel.

[3] A felperesi képviselő a Gyöngyösi Járásbíróságon 2015. október 20-én megtartott tárgyaláson a jegyzőkönyv tanúsága szerint úgy nyilatkozott, hogy néhány másodperc van a jegyváltás és az ellenőrzés között, ami a Gyöngyös Város Képviselő-testületének a parkolásról szóló 4/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 1. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott 5 perces türelmi időbe belefért. Az Ör. ugyanezen szabálya, azaz az 1. § (3) bekezdés b) pontja azt is tartalmazza, hogy az érvényes parkolójegy az ellenőrzés napjától számított 5 naptári napon belül a szolgáltató ügyfélszolgálati irodájában bemutatható. Az alperes az öt napon belüli személyes bemutatási kötelezettségnek nem tett eleget.

[4] Az alperes jogellenesnek tartja, hogy az egyszer már megváltott parkolójegyet a társaság nem fogadja el, jogellenesnek tartja, hogy a megvásárolt parkolójegy ellenére pótdíj megfizetésére kötelezték.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

[5] A fenti tényállás alapján a Gyöngyösi Járásbíróság megállapította, hogy az előtt lévő ügyben az Ör. 1. § (3) bekezdés b) pontját kell alkalmazni; az Ör. alkalmazandó szabálya a bíróság szerint törvényt sértő.

[6] Az eljáró bíróság – az alperes erre irányuló észrevétele alapján – azt is megállapította, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa a 2014. június 17-én kelt Köf.5018/2014/6. számú határozatában Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályairól szóló 30/2010. (VI. 4.) Főv. Kgy. rendelet (a továbbiakban: Kgyr.) 48. § (3) bekezdésének „*számított 5 naptári napon belül*” szövegrésze törvényellenességét állapította meg.

[7] A bíróság szerint az Ör. 1. § (3) bekezdés b) pontja és a Köf.5018/2014/6. számú határozatban elbírált Kgyr. rendelkezése szó szerint megegyezik, így az Ör. támadott rendelkezései – ahogy a Kgyr. is – a Kkt. 15/D. § (4) bekezdését, valamint 48. § (5) bekezdését sértik.

[8] A Kúria a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 52. §-a alapján felhívta Gyöngyös Város Önkormányzatát, hogy az indítvánnyal kapcsolatban állásfoglalást terjeszthet elő. Az önkormányzat az állásfoglalás lehetőségével nem élt.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

[9] Az Ör. 1. § (3) bekezdés b) pontja szerint: „Jegykiadó automatával üzemeltetett várakozási területen, amennyiben a gépjármű üzemben tartója az ellenőrzés időpontjában érvényesített parkolójeggyel rendelkezett, de azt nem jelen rendelet előírásai alapján helyezte el, vagy a parkolójegy érvényességének kezdő időpontja és az ellenőrzés időpontja között nem telt el 5 percnél hosszabb idő, az ellenőrzés napjától számított 5 naptári napon belül a szolgáltató ügyfélszolgálati irodájában a parkolójegy bemutatható. Amennyiben a bemutatott parkolójegy jelen bekezdésben foglaltaknak megfelel, a szolgáltató a várakozási díj és pótdíj-tartozást törli a nyilvántartásból.”

[10] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a parkolójegyek utólagos bemutatása kérdésével már több döntésében foglalkozott. A vonatkozó ítélkezési gyakorlat az Alkotmánybíróság 109/2009. (XI. 18.) AB határozatában foglaltakból indult ki. A Kúria a Köf.5018/2014. számú határozatában, majd ennek nyomán a Köf.5014/2015/4. számú határozatában a parkolási jogviszony sajátos, közjogi és magánjogi elemeket is magában foglaló természetét vette figyelembe. Így irányadó, hogy a Kkt.-ben az önkormányzati rendelet megalkotására vonatkozó felhatalmazásnak mi a tárgya, hol húzódnak meg a felhatalmazás keretei, másrészt a Kúria (ahogy az Alkotmánybíróság is) figyelembe veszi a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti értékarányosság követelményét is. Ez utóbbi körben a Kúria követelményként írta elő, hogy ha a szolgáltatást igénybe vevő a törvényi szabályok alapján az ellenszolgáltatást jogszerűen megfizette, akkor az önkormányzat – erre irányuló törvényi felhatalmazás nélkül – nem kötelezhet kétszeres- vagy pótdíj megfizetésre. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a vonatkozó szabályozásból a fogyasztókat hátrányosan érintő – felhatalmazás nélkül meghozott önkormányzati rendeleti – rendelkezéseket semmisítette meg.

[11] A Kkt. 15/D. § (4) bekezdése szerint a jármű üzemeltetője mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását.

[12] A Kkt. 48. § (5) bekezdése értelmében pedig felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete – fővárosban a fővárosi közgyűlés – hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében

- a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,
- b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,
- c) a fizetendő várakozási díj mértékét,
- d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,
- e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

[13] A Kkt. 15/C. §-a rendezi a jogosulatlan parkolás tényállását [15/C. § (1) bekezdés], valamint a várakozási díjjal és a pótdíjjal kapcsolatos alaprendelkezéseket [15/C. § (2) – (4) bekezdések]. A 15/D. § a várakozási díj és a pótdíj meg nem fizetése esetére rögzíti az igényérvényesítés szabályait. Ezek között a várakozási díj és pótdíj megfizetése alóli mentesülés azon esetét, amikor a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki az üzemeltető birtokából, és ezt az üzemeltető megfelelően tudja igazolni. A Kkt. további, 15/E. §-ai a várakozási díjból befolyt bevételek felhasználását és adatkezelési szabályokat tartalmaz.

[14] A fenti szabályok alapján a Köf.5018/2014/6. számú határozat, majd a Köf.5014/2015/4. számú határozat megállapította, hogy a Kkt. által kialakított törvényi keret összességében a várakozási díj és pótdíj megfizetése alóli mentesítést két esetkörben teszi

lehetővé: részben a 15/D. §-ában, amely a parkoló gépjármű üzemben tartójának várakozási díjért és pótdíjért fennálló – mögöttes – felelősségét oldja fel igazolt helyzetben. Részben a 48. § (5) bekezdés e) pontjában, amely a mentesített és a kedvezményezett személyi kör meghatározására ad az önkormányzatnak felhatalmazást.

[15] A Kúria fenti határozatai arra is rámutattak, hogy a közterület, így a közút is főszabályként ellenszolgáltatás nélkül vehető igénybe. A díjfizetés oka az urbanizáltság, az a körülmény, hogy a városias környezetben elkerülhetetlen a járművel való közlekedés és azon belül a nyugvó közlekedés, a parkolás. Ilyen körülmények között a parkolás díjfizetéséhez kötése az egyik lehetséges „késztető eszköz” a közutak, mint véges javak megfontolt, gazdaságos használatának. A díj és pótdíjfizetési kötelezettség tehát a közlekedő felelős magatartásra szorításának egyik lehetséges eszköze.

[16] Ugyanakkor a tárgykör szabályozása szerződéses viszonyt hoz létre, amelyben nem mellőzhető a szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyenértékűségének garantálása, a kiszolgáltatottabb helyzetben lévő fogyasztó védelme sem.

[17] Jelen ügyben helytálló az indítványozó azon érve, hogy az Ör. 1. § (3) bekezdés b) pontjának az a szabálya, amely szerint csak 5 naptári napon belül lehet igazolni az adott időpontra érvényes parkolójegy meglétét, tartalmában ugyan olyan rendelkezés, mint a Köf.5018/2014/6. számú, illetve a Köf.5014/2015/4. számú határozatokban megsemmisített Kgyr.-beli szabályok voltak. Így az ezekben a határozatokban foglalt indokok jelen ügyben is irányadók. A Kúria ezért jelen ügyben is megállapította, hogy az Ör. szabályozásának módja normatív alapon teremti meg a kétszeres közszolgáltatási ellenérték megszerzésének lehetőségét, és ezzel megbontja a szolgáltatás – ellenszolgáltatás közötti arányosság szerződési viszonyokban szokásos rendjét. Törvényi háttér nélkül arra jogosítja a parkolás üzemeltetőt – és mögötte a közszolgáltatás biztosítására kötelezett önkormányzatot –, hogy egyoldalúan érvényesítve gazdasági érdekeit kétszeresen is hozzájusson a várakozás díjához, illetve jogosulatlan várakozás hiányában is pótdíjbevételezhez.

[18] A fentiek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Ör. 1. § (3) bekezdés b) pontjának „az ellenőrzés napjától számított 5 naptári napon belül” szövegrészét megsemmisítette. A megsemmisítés eszközével úgy kell élni, hogy az jogbiztonságra vezessen. Az 5 napos jogvesztő határidő vonatkozásában így a megsemmisítés mindazon szövegrészt érintette, amely révén a hatályban maradó szöveg megfelelően érthető és értelmezhető.

[19] Jelen ügy bírói kezdeményezés. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint „Ha az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet megsemmisített, illetve más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.” Erre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Bszi. jelen határozatban megsemmisített rendelkezései nem alkalmazhatók a Gyöngyösi Járásbíróság előtt lévő 3.P.20.388/2015. számú ügyben, és valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.

Alkalmazott jogszabályok és irányadó joggyakorlat:

[20] 1988. évi I. törvény 15/D. § (4) bekezdése, 48. § (5) bekezdése; a Kúria Köf.5018/2014/6. számú határozata és a Köf.5014/2015/4. számú határozata

A döntés elvi tartalma

[21] *Konkrét normakontroll eljárás során törvényellenesnek ítélt rendelkezéssel tartalmilag azonos új önkormányzati szabályozás a korábbi határozat érvei alapján megsemmisítendő.*

[22] *A parkolással kapcsolatos közszolgáltatási szerződéses viszony törvényi alapja a helyi önkormányzatokról szóló törvény közszolgáltatási kötelezettséget megállapító rendelkezései, és a közúti közlekedésre vonatkozó törvényi szabályok. E törvények és az általuk meghatározott keretek között megalkotott önkormányzati rendelet adja a parkolás üzemeltető és a közszolgáltatást igénybe vevő közötti szerződés tartalmi elemeit.*

Záró rész

[23] A Magyar Közlönyben és az önkormányzati rendelettel azonos módon való közzététel elrendelésére a Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján került sor. Az általános alkalmazási tilalom a Bszi. 56. § (5) bekezdése alapján került elrendelésre.

[24] A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2016. május 10.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk. előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró